

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

розповсюдження інформації, обмін інформацією між здобувачами та викладачами [2, С. 165].

Отже, огляд новітніх web-ресурсів дає можливість активного застосування пропонованих технологій для викладання дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» у технічних ЗВО. Водночас, щоб мотивувати студентів до вивчення своєї дисципліни потрібно йти у ногу з часом та використовувати ті технології та ресурси, які спонукатимуть сучасну молодь до навчання та стимулюватимуть її розумову діяльність. Проте не слід забувати, що лише поєднання традиційного навчання з інноваційними технологіями, ресурсами, методами та формами забезпечать ефективні результати навчання.

Список використаних джерел:

1. Гуревич Р.С. Інформаційні технології навчання: інноваційний підхід :навчальний посібник. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. 348 с.
2. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю., Козяр М.М. Інформаційно-комунікаційні технології в професійній освіті : монограф. Львів: Сполом, 2012. 502 с.
3. Исаева А.В. Веб-квест как форма организации самостоятельной работы студентов // Организация самостоятельной работы студентов: Материалы докладов II Всероссийской научно-практической интернет-конференции «Организация самостоятельной работы студентов» (6-9 декабря 2013 года). Саратов: Изд-во «Новый Проект», 2013. 188 с.
4. Прошкін В. В. Освітні веб-ресурси в професійній підготовці майбутніх учителів // Освітологічний дискурс. 2017. № 1-2. С. 183-197. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2017_1-2_17
5. Сокол І. Використання квест-технології для підготовки вчителів системі післядипломної педагогічної освіти // Єдиний інформаційний простір: стратегії інноваційного розвитку освітньої галузі: зб.наук.пр.за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Єдиний інформаційний простір: стратегії інноваційного розвитку освітньої галузі» (16 жовтня 2014 р.). Дніпропетровськ: Вид-во «Інновація», 2014.

ШПАЛЯРЕНКО Юлія Анатоліївна

РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ON-LINE

Громадянське виховання сьогодні є необхідністю. У межах навчання в університеті майбутні учителі мають бути готовими будувати нову країну, вирощувати нове покоління українців, які будуть знати правдиву історію, справжні факти воєнних часів в Україні, які будуть любити свою країну, прославляти свій народ, пам'ятати героїчні вчинки наших захисників та бути

готовими захищати національну самобутність та безпеку. Все це можливо лише тоді, коли самі вчителі наповнені відчуттям любові та поваги до своєї країни, коли вони громадянсько виховані, коли в них розвинена громадянська компетентність.

Розглянувши передовий педагогічний досвід з проблеми формування громадянської компетентності учнів початкової школи, дійшли висновку, що громадянська компетентність учнів початкової школи є інтегральним утворенням, що характеризується сукупністю знань про державу та її символіку, традиції, закони, права й відповідальність людини та громадянина, про національні й загальнолюдські цінності, умінням спілкуватися з однолітками й дорослими, колективно обговорювати проблеми, робити свідомий вибір, брати участь у колективній діяльності сім'ї та класу, залучитися до суспільно корисної праці, висловлювати й пояснювати власну точку зору, повагу до прав людини, до закону, прагненням до справедливості, чесності, відповідальності, сприйманням багатоманітності, повагою до національної історії, мови, культури, традицій (Шпаляренко, 2020).

Розпочинаючи роботу з формування громадянськості студента в умовах вищої школи, важливо пам'ятати про необхідність забезпечення позитивного оточення, безпечного освітнього середовища, яке сприятиме формуванню його громадянської компетентності. Пропонуємо декілька варіантів вправ, які впроваджено в роботу факультету початкового навчання у межах розвитку громадянської компетентності студентів в умовах навчання on-line.

Вправа «**Перегони на повітряних кулях**» (проводиться з використанням презентації Power Point або інших схожих програм).

Мета: актуалізувати знання студентів щодо прав людини, дати розуміння, що права людини не можуть бути відібрані.

Хід вправи: Студентам пропонується зображення повітряної кулі, на якій кріпляться баластні мішки, які символізують десять прав людини (див. мал. 1).

Після цього пропонується історія, що вони подорожують на «Кулі з правами людини». Куля починає падати і пасажери повинні скинути баласт для того, щоб уникнути серйозної аварії. Завдання студентів – визначити пріоритетність прав людини та обрати, з якими з прав вони можуть попрощатися скоріше. Таким чином необхідно скинути шість мішків, щоб безпечно досягнути землі.

Після виконання вправи обов'язково організувати обговорення. Визначити чи складно було віддати пріоритет деяким правам людини на противагу іншим. Передбачається, що студенти зроблять висновок про те, що всі перераховані права людини є важливими, але люди можуть розставляти свої пріоритети, якщо вони стоять перед вибором. Педагог по завершенню вправи має зазначити, що в умовах діючої Конституції скасування будь-якого з прав може призвести до серйозних збитків для демократії. Можливо поширити обговорення на предмет того, які з цих прав були включені до Конституції України, і як ці права захищені.

Малюнок 1. Повітряна куля з правами людини

Вправа «**Це не справедливо**».

Мета: дізнатися про власне розуміння справедливості та несправедливості.

Хід вправи: спочатку студентів необхідно розподілити на групи, кожній з них представити фотокартки. Далі учням необхідно описати, зображену на фото ситуацію за таким алгоритмом: «Я можу бачити ...» (фактичний опис), «Я відчуваю...» (емоційна реакція), «Це змушує мене замислитися про ...» (асоціації, ідеї). Наступним завданням буде класифікувати фотографії за трьома категоріями:

1. На фото справедлива та чесна ситуація.
2. На фото ситуація несправедливості.
3. Студенти не впевнені, як класифікувати фото.

Після цього кожна група має презентувати свій вибір та обговорити разом хід роботи та складності, які виникли. По завершенню роботи студенти мають поділитися життєвими ситуаціями несправедливості, зробити висновки про те, які умови породжують несправедливість та обговорили як саме можна виправити ситуації несправедливості.

Дану вправу, спрямовану на розвиток громадянської компетентності студентів, можна проводити за допомогою LearningApps. Там є готові вправи, які потім студенти можуть впроваджувати в своїй роботі із учнями (Ел.ресурс).

Вправа: «**Ми всі рівні, але деякі більш рівні, ніж інші**»

Мета: навчитися визначати та аналізувати причини та мотиви дискримінації людей.

Матеріал: фотокартки успішної та неуспішної людини.

Хід вправи: викладач пропонує світлини соціального переможця (людину успішну, матеріально забезпечену та соціально захищену) та переможеного (невдачу, людину малозабезпечену, соціально не захищену) (див. мал. 2). Далі

студенти мають відповісти на запропоновані питання та зазначити характеристики кожної людини (за їх здогадками): соціально-економічний рівень, професія, стать, етнічна група, спосіб відпочинку, вибір одягу, зовнішній вигляд, спосіб життя, тип житла, звички споживання. По завершенню вправи необхідно зробити висновки щодо того, хто і як впливає на своє подальше життя.

Малюнок 2. Успішна та неуспішна людина

Таким чином громадянську компетентність студентів можна розвивати в умовах навчання у ЗВО, незалежно від того який формат навчання, тим паче сьогодні ми маємо безліч можливостей організувати якісну громадянську освіту в умовах on-line.

Список використаних джерел:

1. Створення ігрових середовищ. Електронний ресурс. URL: <https://learningapps.org/view6401101>.
2. Голлоб Р., Крапф П. (2016). Обучение демократии: сборник практических занятий по образованию для демократической гражданственности и образованию по правам человека. Київ: Основа. Т. 6. (Golob R., Kraph P. (2016) Study democracy: collection of practical lessons of democracy and human rights education. Kiev: Osnova. T. 6.)
3. Шпаляренко Ю.А., Начинова О.В. Умови формування громадянської компетентності молодших школярів із сенсорними порушеннями. Інноваційна педагогіка: Науковий журнал. Одеса, 2020. Вип. 23. Т.2. 287 с.